

Pierwsze obserwacje zgniotka cynobrowego *Cucujus cinnaberinus* (SCOPOLI, 1763) (Coleoptera, Cucujidae) na terenie Rzeszowa

First observations of the flat bark beetle *Cucujus cinnaberinus* (SCOPOLI, 1763) (Coleoptera, Cucujidae) in Rzeszow area

Tomasz OLBRYCHT¹, Monika KUCHARSKA-ŚWIERSZCZ²

Uniwersytet Rzeszowski, Kolegium Nauk Przyrodniczych, Instytut Nauk Przyrodniczych, Ochrony i Kształtowania Środowiska, Zakład Agroekologii, ul. M. Cwiklińskiej 1a, 35-601 Rzeszów;
¹ tkolbr@ur.edu.pl; ² kucharska.moniam@gmail.com

KEY WORDS: Coleoptera, saproxylic beetles, *Cucujus cinnaberinus*, SE Poland, Rzeszów.

Zgniotek cynobrowy *Cucujus cinnaberinus* (SCOPOLI, 1763) to saproksyliczny gatunek chrząszcza, który objęty jest w Polsce ochroną ścisłą oraz został wpisany do załączników II i IV Dyrektywy Siedliskowej UE. Jego rozszedlenie w południowo-wschodniej części kraju jest dość dobrze rozpoznane, a największą liczbę miejsc obserwacji zinwentaryzowano dotychczas na terenie: Pogórza Przemyskiego, Gór Słonnych, Bieszczadów, Beskidu Niskiego, Pogórza Dynowskiego i Pogórza Bukowskiego. Zgniotek znany jest ponadto z Nadleśnictwa Dębica oraz okolic Stalowej Woli (BUCHHOLZ i in. 2013; BUCHHOLZ i MELKE 2018; OLBRYCHT i in. 2014).

Poniżej podajemy informacje dotyczące odnalezienia zgniotka cynobrowego na terenie miasta Rzeszowa:

- EA74, rezerwat „Lisia Góra”, 29 III 2019, 1♂, na pniu zamierającego klonu jesionolistnego (*Acer negundo* L.) o pierśnicy 70 cm;
- EA73, dzielnica Zalesie, las gminny, 30 III 2019, 1♀, pomiędzy owocnikami starego, zaschniętego żółciaka siarkowego (*Laetiporus sulphureus* (BULL.) MURRILL), na pniu martwej topoli białej (*Populus alba* L.) o pierśnicy 100 cm.

„Lisia Góra” jest jedynym rezerwatem zlokalizowanym na terenie miasta Rzeszowa. Zajmuje powierzchnię 8,11 ha i chroni największe na Podkarpaciu naturalne skupisko dębu szypułkowego (*Quercus robur* L.) z licznymi okazami drzew pomnikowych (ZIELIŃSKI 2010). Obecność zgniotka cynobrowego wskazuje na dobry stan zachowania siedliska w rezerwacie oraz wzmacnia rangę tego

obiektu w aspekcie ochrony bioróżnorodności południowo-wschodniej Polski.

Warto zaznaczyć, że poszukiwania zgniotka cynobrowego na terenie Rzeszowa prowadzono regularnie od 2007 roku, jednak do tej pory bez powodzenia. W oparciu o dotychczasowy stan wiedzy na temat rozszedlenia gatunku w południowo-wschodniej Polsce można przypuszczać, że odnalezione miejsca obserwacji mają charakter izolowany. Znajdują się bowiem w odległości około 15 km od najbliższych znanych, położonych na Pogórzu Dynowskim. Klon jesionolistny jest nowym dla regionu gatunkiem drzewa, na którym zaobserwowano zgniotka.

„Lisia Góra” to kolejny podkarpacki rezerwat, na terenie którego stwierdzono obecność zgniotka cynobrowego. Chrząszcz ten znany był dotychczas z rezerwatów: „Bukowica”, „Kalwaria Paławska”, „Mójka”, „Na Opalonym”, „Nad Jeziorem Myczkowieckim”, „Przełom Jasiołki”, „Skarpa Jaksmianicka”, „Turnica”, „Wilcze” i „Źródlika Jasiołki” (BUCHHOLZ i in. 2013; OLBRYCHT dane niepublikowane).

PIŚMIENNICTWO

- BUCHHOLZ L., KUBERSKI Ł., MICHALSKI R., MELKE A., OLBRYCHT T. 2013. Chrząszcze Coleoptera z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej na obszarze projektowanego Turnickiego Parku Narodowego i w jego okolicach. *Roczniki Bieszczadzkie*, 21: 297-317.
- BUCHHOLZ L., MELKE A. 2018. 4.6 Owady – chrząszcze – Coleoptera. (ss. 314-377) [W:] M.D. BOĆKOWSKI (red.). *Projektowany Turnicki Park Narodowy. Stan walorów przyrodniczych – 35 lat od pierwszego projektu parku naro-*

dowego na Pogórzu Karpackim. Fundacja Dziedzictwo Przyrodnicze, Nowosiółki Dydyńskie. 400 ss.

OLBRYCHT T., MELKE A. MICHALSKI R., KUBERSKI Ł. 2014. Występowanie zgniotka cynobrowego *Cucujus cinnaberinus* (SCOPOLI, 1763) (Coleoptera, Cucujidae) w Bieszczadach i Beskidzie Niskim. Roczniki Bieszczadzkie, **22**: 311-320.

ZIELIŃSKI K. 2010. Leksykon podkarpackiej przyrody. Pro Carpathia, Rzeszów. 159 ss.

Wpłynęło: 7 stycznia 2020
Zaakceptowano: 27 stycznia 2020